

Dames en heren,

Ieder jaar is het weer moeilijk om de Guillonpenning uit te reiken. U weet een teken van waardering voor een persoon of instelling voor zijn inzet voor de Limburgse archeologie. Het moeilijke is niet zozeer de keuze van de persoon of instelling, maar meer hoe krijgen we de winnaar hier in de zaal zonder dat hij of zij het doorheeft. De afgelopen jaren heeft ons dat veel hoofdbrekens bezorgd, maar zo rondkijkend kan ik u zeggen, en geruststellen, dat het ons weer gelukt is.

Voor ik verder wil uitweiden over de verdiensten van de winnaar wil ik Henk Stoeper bedanken dat hij bereid was later op de dag zijn lezing te houden om het mogelijk te maken dat L1 live verslag kan doen van de prijsuitreiking

Dames en heren, archeologie wordt vooral geassocieerd met graven in de grond. Het is ook de charme van het vak, met name voor het grote publiek: het doen van ontdekkingen, de spanning wat er gevonden gaat worden en het hoofd breken over wat de betekenis van de vondsten is, in relatie tot een groter verhaal. Om te kunnen graven moet er van alles geregeld worden. Ik doel daarbij niet op de toestemming van de eigenaar, het beschikbare budget, de menskracht die ingezet moet worden, de te betrekken onderzoekers en zo meer. Nee, voordat er opgegraven kan worden moet er regelgeving zijn, beleid waar het een onderdeel van uitmaakt en draagvlak in de samenleving. Het is de wereld van het papierwerk, van eindeloos overleg, van het sluiten van compromissen, van het nemen van je verlies en van de vergadertijgers. Er zullen er in de zaal niet veel zijn die daar hun ziel en zaligheid in leggen. De meeste van ons zijn liever met de schop in de weer dan om met pen en computer nieuwe voorstellen te doen voor de verbetering van het archeologiebeleid en klimaat.

Wij moeten bewondering voor hen hebben die zich daarvoor willen inzetten. De winnaar van de Guillonpenning heeft grote verdiensten op dat terrein, maar niet alleen dat. Laat ik langzaam laagje voor laagje afgraven om de identiteit van hem - kijk het eerste laagje - bloot te leggen.

Maar voor ik verder ga, nog even iets anders. Het bouwt de spanning op en het geeft mij de mogelijkheid een mededeling te doen die in het feestgedruis aan het eind misschien overstemd zou raken. Vandaag reiken we de vijfde Guillon-penning uit. Ons eerste lustrum. Een uitgangspunt was dat we de prijs jaarlijks zouden uitreiken, maar dat willen we gaan veranderen. Enerzijds vanwege de kosten, maar ook om de exclusiviteit te garanderen. We willen over gaan op een uitreiking iedere twee jaar. Er is echter ook nog een derde argument en daarmee laten we de archeologie niet in de kou staan. De prijs is er voor bewezen diensten en daar moet je veel voor doen of hebben gedaan. Voor de jongeren onder ons, laat ik anders zeggen, de mensen die zich nog niet zo lang met archeologie bezighouden - jongere is in de archeologie immers een relatief begrip - die jongeren staan voor een soms uitzichtloze lange tijd voordat ze in aanmerking kunnen komen voor de prijs en dat doet ze misschien afhaken. Daarom willen we eens in de twee jaar, de even jaren zonder Guillonpenning, een

stimuleringsprijs geven voor jonge talenten in de archeologie. Vanaf volgend jaar gaan we daarmee van start en voordrachten zijn van harte welkom.

Terug naar onze prijswinnaar van vandaag en het afgraven van laagjes.

Onze winnaar komt van oorsprong niet uit Limburg, maar heeft er wel veel onderzoek uitgevoerd en gestreden voor de archeologie. Al heel lang en ook al ver terug in de tijd. Ik kan me het begin nog herinneren en zijn activiteiten verbaasde mij toen wel. Wat had zo iemand nu te zoeken in deze provincie met een specialisatie in een tijdsperiode waarvan ik dacht dat daar niet zoveel mee te beleven was. Kijk als het nu steentijd was geweest, dan had hij mijn zegen gekregen. Ik weet nog dat hij in die tijd een opgraving van mij bezocht en ik hem wat vuurstenen werktuigen liet zien. Aha, zei hij, zijn dat nu krabbers en stekers? En vervolgde: “ik heb ze nu voor het eerst in de hand”. Ik kan u verzekeren, het toch is goed gekomen.

In Amsterdam geboren zou hij zijn hart aan Limburg verpanden. Zo zeer zelfs dat hij er is gaan wonen. Dat zijn vaak de fanatiekste Limburgers, die van buiten de provincie. Hij is ook een man die zich na zijn pensioen steeds meer met de Limburgse archeologie is gaan bezighouden. Ik kan nu bijna niets meer verzinnen, zonder te verraden wie het is.

Daarom een spervuur aan functies eindigend met een naam. Voormalig adviseur van de Archeologische Vereniging Limburg, voormalig provinciaal archeoloog, trekker van de archeologie binnen de Maaswerken en archeo-coach. Henk Stoepker is de winnaar van de Guillon Penning 2013.

Henk, we kennen elkaar al heel lang, want het wereldje van de Limburgse archeologie is klein. Daar heb jij belangrijke bijdragen aan geleverd. Natuurlijk via de hiervoor genoemde functies, maar het is natuurlijk vooral je persoonlijke inzet en betrokkenheid waar het om draait. Altijd met een open vizier en niet bang voor forse stellingnamen en meningen, sta je pal voor de archeologie en vooral die van Limburg. Dat maakt niet altijd vrienden, maar dat is voor jou op dat moment niet belangrijk. Zonder jouw inzet zou de Limburgse archeologie er heel anders uitzien.

Je hebt je sporen verdiend in het overleg met overheden en verstoorders. Daarin was je de eerste. In de geest van Malta moest je werken, als pionier. Die kennis gebruik je nu als archeo-coach en vorm je een brug tussen bedrijven en gemeentebesturen.

Behalve het bestuurlijke en voorwaardelijke werk, je huidige advieswerk voor gemeenten in het Heuvelland, initieerde je veel onderzoek en deed je het ook zelf en ben je nu weer bezig dat ter hand te nemen. Je opgravingen op het San Salvatorplein in Susteren worden nu uitgewerkt en ook daarin ben je leidend. We kijken dan ook uit naar de resultaten. Daar hoeven we ons ook geen zorgen over te maken, want het publiek staat je voortdurend voor ogen, zowel in als buiten de provincie. Wat dat laatste betreft kan ik wijzen op je initiatief om te komen tot een Limburgnummer van het tijdschrift Westerheem om de Limburgse archeologie ook buiten de provinciegrenzen te promoten en je betrokkenheid bij de nieuwe archeologische Kroniek als redacteur van de Publications. Daarin komt een ander aspect uit je

carrière naar voren: altijd aandacht voor de amateurs. Zonder jouw inzet en bijdragen zou archeologisch Limburg er anders hebben uitgezien.

Een terechte winnaar dus. Ik wil Henk en Jos Schatorjé naar voren vragen zodat formeel de penning overhandigd kan worden.

Toespraak door Leo Verhart in verband met de uitreiking van de Guillonpenning.